

REDACTIA
Deák Ferencz-u. Nr. 8

ABONAMENTUL
Anul Austro-Ungaria:
un an 20 cor. pe 1/2
10 cor.; pe 1/4 de an
cor.; pe 1 lună 2 cor.
de Duminică pe an
— 4 coroane.
Pentru România și
război pe an:
40 franci.

Manuscrise nu se napoiază

ADMINISTRAȚIA:
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 8

INȘERTIUNILE:
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inșertunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrieri nefrancați nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Dimitrie A. Sturdza.

(*) Presa română din regatul ungar și din Bucovina a păstrat întotdeauna o deosebită stimă și iubire față de statul din România. Deoarece de partid n'a făcut, pentru că cea mai elementară logică, și adeverata iubire de frate, nu ne poate avea altă atitudine. I-s'a dat însă dlui Rățiu rolul trist, ca ajungând el conducător al „Tribunei“, ear' Dașanu director, să inaugureze în presa românească o campanie, care pe veci să rămână cea mai perversă și mai sturdeză orgie mistică.

Ani de zile organul, care pretinde că reprezintă pe „autorizații“ partidului nostru național, n'a făcut altceva, decât ca zi de zi, pe coloane întregi, să combată cu o violență neobișnuită pomenită pe D. Sturdza, șeful partidului național-liberal și prim-ministru al României. L'a acuzat că este „trădător“ și după prima retragere dela guvern a dlui Sturdza, îl înmormânta politiceste. Cumintele teolog, care tragea foaia autorizată și venerabilul, care patrona pe mărunții publiciști improvizati, așa judecaseră ei atunci, căre să mai învie. Peste câteva zile însă, (inceputul anului 1891) dl Sturdza este ales președinte al Senatului României și peste trei luni e chemat eară să conducă țeara.

Campania ce se pornește d'aci încolo împotriva dlui Sturdza, pe chestia națională, a fost nu se poate mai imposibilă. Acusările cele mai grozave s'au adus, fără să fie spriginite decât pe naivitatea unora și pe reușita altora. Ear' campania aceasta a fost paralel: în țeară tonul l'au dat jurnalele conservatoare, ear' aici, la noi, „Tribuna“, care dacă vre-un nebun ar fi scris dincolo că dl Sturdza a omorât oameni și a jefuit țeara, ar fi produs cu aceeași grabă, cu care a produs tot ce s'a scris și s'a vorbit în toată lupta ce dincolo se purta în numele unei idei sfinte, căci desigur eroii dela Dacia nu credeau, că mai mulți, că un Sturdza, Cantacuzino, Pallade, Haret, Brătianu și alții din guvern, nu-și iubesc neamul, ci lupta s'a dat pentru—putere și mărire.

Că nu s'a urmărit alt scop, dovedește s'a dat nu numai prin armele de care s'a uzat: broșura lui Jeszenky, actele plastografe servite de popa Voina și bătăile din strada Enei, unde acum două ani cei cari ziceau că aparțin ideii naționale au asvirlit cu petri și cărămizi în falnicii luptători dela Plevna, dar și prin faptul, că șeful campaniei, N. Fleva, până atunci liberal infocat, a două zi după resturarea guvernului Sturdza, se făcu ministru conservator, ca să dea apoi milioane pe șeful putred al Ovreurilor din Ungaria...

Ori și cât de mult lipseau dovezile pentru dovedirea acușărilor aruncate pe acea vreme asupra dlui Sturdza, totuși, vrietul enorm ce s'a făcut, și mai ales că în campania de resturare se amestecase la urmă până

și elemente mai moderate ca T. Maiorescu, e de esplicat, că și la noi, dincoace de munți, unii naivi și alții interesați inclinau a crede că inadvăr, trebuie să fie ceva la mijloc!

Azi nici aceștia însă n'ar mai îndrăzni să susțină ceva din ce p'atunci strigau în gura mare. Faptele petrecute au edificat pe cei lesne crezătorii, ear' speculanților li-a impus o vecinică tăcere. Am toți știu că chestia rentei s'a rezolvat nu după cum a vrut „trădătorul“ — banii să fie dați în administrarea autorităților române, ceea-ce cu Bánffy era greu de aranjat — ci după planul „mântuitorilor“ cauzei naționale: dându-se banii în mâna guvernului ungueresc, așa, că însuși cel mai bun prieten dela noi al conservatorilor, dl P. Cosma, a ridicat glasul său, în congresul național bisericesc, împotriva acestui aranjament. Ear' cât despre afirmarea dlui Rățiu că „nu-și poate închipui o rezolvare mai sublimă“ — deși cu șeșe zile foaia sa scria că ar fi „trădare“ a se da banii pe mâna celor dela Budapesta — earăși a știut s'o aprecieze întreaga Românie.

Coloanele „Tribunei Poporului“ sunt martore, că noi și față de guvernul iese din acea campanie am păstrat reverența cuvenită, și n'am dus campanie nici chiar contra dlui Fleva, deși aici, în comitatul nostru mai ales, am văzut cum se aruncă banii României pe șeful stricat al Ovreurilor și aproape zilnic trecem pe dinaintea casei-palat a unuia Ovreu care fusese mijlocitor în chestia vinzării șefului, ear' ziarele conservatoare nu odată ne-au injurat, zicând că suntem „unelte ale lui Sturdza“, pentru-că nu ne-am alăturat unei campanii meschine.

Am mai știut apoi, că viitorul cel mai apropiat nouă o să ne dea dreptate, nouă, cari am afirmat în totdeauna, că dl D. Sturdza este un mare bărbat de stat, un neîntrecut naționalist, ear' cei ce-l combat pe tema aceasta, fac un păcat nu atât contra dlui Sturdza, cărui puțin îi pot știrbi din vaza mare ce are în Europa întreagă, dar strică tocmă Românilor din statul ungar, producând astfel divisiuni și zăpăceli.

Chemarea la guvern a domnului Sturdza în împrejurările actuale, când țeara trece prin cele mai mari dificultăți, ce dovedește, în prima linie? Și entuziasmul, cu care a fost primită venirea în fruntea țării a dlui Sturdza, earăși ce dovedește? Că dl Sturdza s'a impus și de situație și prin caracterul său; că situația sa în țeară este indeobște recunoscută, că se bucură de încrederea deplină și a Suvranului și a țării.

Dăruindu-i cerul viață și sănătate — ce toți Românii de bine îi doresc — d-sa va face încă mult bine, mari servicii țării și întreg neamului românesc.

Casa de sus din Austria, răspunzând la mesajul Tronului, își încheie adresa în următorii termeni:

„...Casa de sus crede că pe lângă recunoașterea hotărâții a deplinei egale îndreptățiri a tuturor naționalităților, recunoașterea legală a stării raporturilor de limbă, cu atât mai puțin va jigni pe una sau alta dintre naționalități, cu cât domnia glorioasă a Majestății Voastre a dat tuturor popoarelor imperiului poliglot nenumărate dovezi de dragoste și simpatie; arată cu claritate și discursul de tron, că inima M. Voastre își are mulțumirea numai în binele și fericirea tuturor popoarelor Sale.

Agrarii și presa maghiară independentă și populară, învârtesc din nas față cu tendințele agrarilor de-a se grupa, dacă nu în partid, cel puțin într-o clică, — care în Dietă să șse afirme ca reprezentând un stoc oarecare de idei și anumite pretenții.

Atât „Alkotmány“ cât și „Egyetértés“ acuză pe conducătorii agrari de lipsă de sinceritate, în mișcarea pornită de dînșii: „Alkotmány“ zice, că a pune în armonie programul agrar cu programul „liberal“ este o imposibilitate. Căci un „liberal“ nu poate fi agrar, nici un agrar „liberal“. „Egyetértés“ spune că agrarii umblă după monopolizarea unor avantajii prietnice marilor proprietari, atât pe terenul economic, cât și cultural, cât și întru-ce privește politica vamală.

Guvernamentalul „Pesti Napló“ reproduce aceste voci din presă, fără să spună din partea sa nici un cuvânt în chestie.

Ear' „Hasánk“, ziarul agrarilor, după-ce spune că primul ministru Széll a cerut lămuriri în privința scopurilor agrare, ar fi declarat, că dacă agrarii doresc reunirea diferiților factori economici, și primul ministru are aceeași dorință.

După „Bud. Levelező“, și chiar după declarațiunile anterioare ale adunărilor și congreselor agrare, aceștia vor să se vire sporadic în toate partidele politice; din cele expuse rezultă însă, că nu vor prea fi primiți!

Din Dietă.

În ședința dela 28 Februarie a avut loc desbaterea generală asupra budgetului ministerului de justiție; n'a ajuns însă la votare, deoarece la orele 3 deja se descomplexase numărul regulamentar, plecând mai mulți deputați.

Cel dintâi a luat cuvântul deputatul Teodor Fășie.

Constată că independența judecătorilor este din ce în ce mai mult subminată din cauza slabei dotații. Birocrațismul devine din ce în ce mai periculos și câștigă ascendență față cu organele de justiție. Este o greșală că înaintarea juzilor depinde numai de recomandăția șefilor de serviciu. Apoi contestă spusele lui Bartha Miklos, că adevărată instrucțiunea în gimnaziile naționalităților ar fi nepatriotică. Din acelea ies juzii nemaghiari, cari servesc dreptatea tot atât de nepreo-

cupați ca și juzii maghiari. Să nu se creadă că numai în extrema stângă sunt buni patrioți. Să nu se creadă că cetățenii nemaghiari ai patriei nu pot să-și iubească patria; să nu se creadă că nu e permis ca aceia să și învețe limba lor maternă. Gimnaziile naționalităților nu cresc vrăjmași pentru statul ungar: atât ordinea de învățământ cât și manualele didactice, le hotărăște departamentul instrucției. Și e inadvăr serios controlul.

Oratorul sfârșește prin a declara că primește budgetul.

Major Ferencz vorbește despre serviciul medical în ajutorul justiției.

Ministrul de justiție Plósz vorbește despre proiectele sale reformatorice în privința codicelui civil, despre reforma legii comerciale, îngrădirea comisiei dela bursă, etc.

Au mai vorbit Molnár Jenő, Viola János și Páder Rezső.

În ședința de ieri, 1 Martie n., s'a continuat și încheiat desbaterea asupra budgetului ministerului de justiție. Oratorii acestei ședințe au fost: însuși ministrul resortului, Plósz Sándor, apoi ministrul-president Széll (la poziția judecătorească administrative); ear' la poziția tribunale și judecătorii de cerc, a vorbit deputatul Barta Ödön, indicând asupra mai multor defecte în aceste instituții ale justiției. Deputatul partidului popular, Páder Rezső s'a ocupat de chestia Rutenilor, cari sufer și din pricina justiției rău aplicate în multe locuri dela nordul țării. Rátkay László a arătat scaderile și a cerut organizarea cărților funduare.

După-ce li-a răspuns încă odată ministrul Plósz, budgetul a fost primit neschimbat.

Tot în ședința de ieri s'a început apoi desbaterea și asupra budgetului ministerului de honvezi, al cărui referent a fost și de data aceasta deputatul George Serb.

Lupta pentru limbă.

(b.) Abia o lună se împlinește dela deschiderea noului parlament austriac din Viena, și deja îl găsim într-o situație, cum nu se poate mai gravă.

În cursul vremii, Austria a avut să treacă prin multe încercări grele.

Chiar zilele acestea s'au împlinit 40 de ani dela introducerea constituționalismului în viața de stat a Austriei, și în timpul acesta, relativ atât de scurt, prin multe faze grave a avut să treacă, până-ce a ajuns la starea critică de azi. Două mari popoare ce-o constituiesc și cari în cursul vremii au beneficiat de bunătățile acestei vieți constituționale, — sunt azi puse față în față și înduimănate de moarte.

S'au succedat în timpul acesta multe de guverne; dar nici unul și nici odată nu s'a depărtat din fruntea afacerilor publice ale statului între așa împrejurări, cum are s'o facă actualul guvern Körber.

Sunt foarte puțini bărbăți de stat în Austria, cari au primit vre-odată sarcina de-a conduce destinele statului în

asemenea împregiurări și de-a se expune cu atâta abnegație pentru interesele mari de stat, cum se pare a o fi făcut aceasta actualul șef al guvernului, Dr. Körber.

Forma, în care se prezintă astăzi situația politică austriacă, este mai ales rezultatul urmat după prăbușirea marelui partid „german-liberal“, care cu mână de fer a ținut mulți ani de-a rândul puterea nelimitată în conducerea politică a statului și care unul după altul a trântit mai multe guverne austriace.

Câtă vreme acest partid, compus de alfel din elemente heterogene, a dominat situația, — ostilitățile latente dintre elementul german și cel slav, n'au putut să izbucnească cu forța lor îndăbuzită, cum acestea s'au deslănțuit de patru ani încoace.

Se știe, că inversunata luptă dăinuitoare, al cărei sfârșit nu se poate prevedea, — s'a pornit pe chestia limbii, și mai ales a început să se manifeste în timpul lui Badenî.

Se recunoaște și într'o parte și în cealaltă dintre taberele beligerante, că toată cultura, la care s'a avântat până azi elementul slav din Austria, — are s'o mulfumească numai elementului german.

S'a schimbat însă vremea și, cum nu tocmai rar se întâmplă în lumea aceasta, — discipolul a putut foarte ușor să ajungă și poate chiar să întrecă pe meșterul său de odinioară.

În virtutea legilor constituționale ale statului, elementul slav, și îndeosebi Cehii, ca cei mai avântați și în cultură și în referințele economice, — au ajuns la largul lor și au stărut, precum și azi și în chipul cel mai hotărât: să ia în ajutor legea pozitivă, să-și reclame drepturile asigurate în lege și să lupte fără preget pentru egală îndreptățire a limbii lor cu limba elementului german.

Dintre toți șefii de guvern ai Austriei, cel dintâiu a fost tocmai prim-ministrul de odinioară contele Badenî, care îndeosebi a favorizat și a spriginit pretențiile juste în chestie de limbă ale Cehilor din împărăția austriacă.

Sub cărmuirea acestui bărbat de stat au luat ființă celebrele ordonanțe pentru limbă, care au aprins focul luptei între Germani și Cehi. El a fost omul, care a dorit să rezolve această chestie mare și delicată, vită între cele două puternice elemente ale împărăției.

Era natural, ca Germanii să pornească cea mai strajnică opoziție în contra acestui curent, care începea să le sdruncine hegemonia, până acum indiscutabilă asupra popoarelor din Austria. A-îfel, lupta era pornită și, îndeosebi Germanii radicali, cari totul vor să fiină pentru dinșii și nimic pentru alții, — au rescolit întreagă Austria și parlamentul îl prefăcură într'un adevărat teatru de războiu.

Primul rezultat al acestui războiu a fost, că începând cu Badenî, patru guverne unul după altul au trebuit să cadă dela putere și să vină un nou cabinet, sub prezidenția Drului Körber, care, pe calea legislativă, și-a pus carul în petri să rezolve chestia limbilor și să aplaneze conflictul dintre cele două elemente certe. S'a dizolvat apoi, înainte de vreme, vechiul parlament făcut imposibil de lucrare, și altul nou a fost chemat să-și ocupe locul, pentru a rezolva marile probleme și a porni lucrarea începută pe o cale spre bine.

Trecutul apropiat a dovedit însă, că toate stăruințele ministrului-prezident Körber se par zadărnice și că noul parlament tot atât de incapabil de muncă se prezintă, ca și cel dizolvat; pentru-că obstrucția de mai înainte a Germanilor este azi înlocuită cu obstrucția Cehilor, cari jertfe pot să aducă, dar' la drepturile, ce legea le garantează — numai morții sunt hotărâți să renunțe!

De zile întregi un șgomot și o luptă grosă, cum rar s'a mai văzut în viața parlamentară, s'au dus până azi din temelii întreaga instituție constituțională a Reichsrathului. Ear această împregiurare pe noi de loc nu ne uimește. Din contră: ea ne este un îmbold puternic, ne înalță inimile și ne îndeamnă și pe noi, ca tot mai departe și cu mai hotărârită bărbăție să ducem lupta începută în contra hegemonilor noștri îngâmfăți și șoviniști. Căci e măreață și ideală lupta, ce un popor, pe nedrept asuprit, cu trecut istoric și cu aspirații de-un mare viitor, o poartă pentru limba părinților, tezaurul cel mai scump în viața unui popor, ce se respectă și-și cunoaște drepturile indiscutabile.

Că e justă și solidă baza de drept, pe care stău Cehii cu pretențiile lor pentru egală îndreptățire a limbii, — de sine se înțelege. Și-o accentuează aceasta și presidentul de azi al Reichsrathului, baronul de Wetter, care într'una din ședințele ultime s'a vădit îndemnat să enunțe din înălțimea scaunului prezidial:

„Egalitatea de drept pretinde, ca fiecare deputat în limba sa maternă să-și facă interpelația în parlament, și totalitatea poate să pretindă, să-și facă cunoscut cuprinsul interpelațiilor negermane. Pentru acest motiv, presidentul va procedea astfel, că va primi totdeauna interpelațiile intrate în limbă negermane. Numai în chipul acesta e procedarea în conformitate cu spiritul regulilor parlamentare. Drept aceea, presidentul va comunica interpelațiile Cehilor cu ministrilor pe cari îi privește, și se va îngriji ca să-și câștige cât mai curând traducerea lor autentică.“

Adevărat, că Cehii n'au fost mulțumiți cu aceste enunțări ale presidentului și au început să facă un șgomot foarte apropiat de scandal. Germanii însă, îndeosebi cei radicali, cei cu „Los von Rom“, sau așa numiții pangermani, — își eșiseră cu totul din fire la auzul cuvintelor prezidențiale, și cereau cu insistență și vociferând, ca să-și lase să vorbească. Cu toate astea, presidentul n'a îngăduit discuție asupra chestiei și a închis ședința camerei în mijlocul unui șgomot cum rar s'a mai pomenit.

În fața acestor enunțări ale presidentului Reichsrathului, — întreagă presa maghiară și politicienii șoviniști maghiari au rămas opăriți, și unele dintre foile lor — îngrijorate se întrebă: „Ce-ar fi, Doamne, dacă în parlamentul unguresc ar ajunge naționalitățile la atâta putere?“

Că șoviniștii noștri sunt îngrijorați de apariția aceasta din parlamentul austriac și că o frică dela sine înțeleasă le cutremură batierele inimilor, — foarte ușor se explică. Ei uită însă, că în timp ce naționalitățile negermane din Austria au dreptul să se folosească de propria lor limbă chiar și în parlament: la noi aceasta nu există. Noi nici n'am pretins-o aceasta; am recunoscut chiar, că limba maghiară e singura limbă oficială în corpurile legiuitoare ale statului nostru. N'am cerut, decât să ni-se dea posibilitatea, ca să intrăm și noi în acest parlament, unde să ne afirmăm, să ne apărăm drepturile și să ne valorăm individualitatea etnică.

Nici atâta însă compatrioții noștri maghiari n'au vrut și nu vor să ne îngăduie. Prea bine! — Rău va fi pentru dinșii însă atunci, când forța împregiurării li va constrînge s'o voinască și ei aceasta.

Au, prin urmare, Maghiarii destul privilegiu să învețe din cele ce se petrec în Austria, și pentru dinșii e interesul cel mai cardinal, ca din acelea să-și fragă cuvenitele consecvențe.

Greva dela institutul pedagogic.

Fiind-că ziarele maghiare locale (și probabil și fișica timișoreană a „neamurilor“) au dat amănunte mai mult eronate decât adevărate asupra grevei cursurilor III și IV dela institutul pedagogic român din loc, ținem necesar să dăm și noi câteva amănunte lămuritoare.

Lată gena. Încă astăzi toamnă, printr'o adresă formală, teologii au arătat anomaliiile ce se petrec cu privilegiul constituit al societății de lectură, unde pedagogii fără nici o clasă și din cursul inferior, exercită aceleași drepturi ca un teolog cu matură, de pildă, și astfel se alege biroul cum vreau pedagogii. Veneratul consistor a întocmit deci, în unire cu corpul profesoral un regulament, în virtutea căruia numai cureurile III și IV pedagogice să aibă drepturi egale cu teologii, ear conducător de drept al societății să fie totdeauna profesorul de limba și literatura română al teologilor.

Când era să se pună însă în practică acest regulament, elevii cursurilor III și IV n'au voit să ia parte la constituire, ci au luat în cruntă bătaie de joc pe profesorul care era să le fie conducător. Venerabilul consistor a trimis atunci comisar special, pe dl P. Truța, dar și acesta s'a bălăbănit zadarnic: două zile întregi n'a putut nici să constituie societatea, nici să facă a reîntra în ordine (la cursuri) pe cei cari luaseră solidaritate cu 7 elevi relegați pentru purtare incorectă în decursul tuturor scenelor turbulente ce s'au petrecut și găsiți vinovați că întreaga grevă e o provocare.

Liberându-se de sub disciplina școlară, groșii și-au uitat și de ce datorază neamului și bisericii lor, care cu jertfe mari îi cresc. S'au dus pe la inspectorul școlar ungurec, cerând să fie primiți în preparandia de stat, după cum au umblat și pe la ziarele ungurești, cerând concursul pentru susținerea „dreptății“ (?) lor. Au fost Joi și pe la noi, aducând și o „rectificare“ s'o publicăm, ca din partea noastră, deși aceasta e făcută așa fel, că și cel mai inteligent dintre ei (autorul rectificării!) dă probă că la minie puțină și-a luat îndrăzneala mare.

Asistăm astfel de-o săptămână la o grevă fără nici un rost a unor miori seduzi nu numai de căți-va colegii ai lor, dar la o grevă alimentată prin purtarea directorului institutului, care, după ce a declarat că el „nu poate face nimic“, a fost bun bucuros când elevii s'au dus să ceară intervenția dlui avocat St. Cicio Pop, cărui confesiunea de sigur îi impune să nu se amestece în daraverile în care advocații n'au rol. D sa însă i-a încurajat pe elevi, li-a ținut dicție, li-a dat bani — cel puțin așa se vorbește în oraș — vrând, să demon-

Dare de seamă și reflexiuni.

Chestia autonomiei, Bisericii Române unite în șirul luptelor noastre pentru existența națională de Lucian Bolcaș. București 1900. br. 64 p.

Congresul catolic din Ungaria, care s'a ținut la anul 1871 în Budapesta, a formulat un proiect de organizare a „autonomiei bisericești catolice de ritul latin și grec din Ungaria“.

Sunt treizeci de ani de-atunci și nici un spor real încă nu s'a văzut pentru progresul înspre împlinirea postulatelor catolice.

Lucrul este explicabil până la un punct, intru-cât prin autonomia bisericești catolice s'ar crea așa zicând un stat în statul fracmasonic, identic cu statul „național-unitar maghiar“, pentru a cărui creare se duce lupta politică șovinistă.

În zilele noastre însă, asistăm la o schimbare a situației; pare mai aplicată stăpânirea de a sta de vorbă cu catolicii și de a satisface cererile lor, cari reprezintă pentru „ideia de stat maghiar“ un câmpionaj preșios — în serviciul și pentru idealul utopist...

În proiectata autonomie a bisericești catolice au să între bisericele „catolice de

ritul latin și grec din Ungaria“; va să zică, ar fi să între sub o stăpânire cu biserica catolică maghiară, biserica ruteană și biserica română unită.

Cât de mare desastru ar fi pentru noi Români, ca peste un milion de conștionali de ai noștri să între bisericește sub supremația catolică-maghiară sub controlul autorității și sub hotărârile și dispozițiile acelei bisericești internaționale ca tendință generală, maghiare însă ca tendință locală, al cărei primat într'o pastorală a sa, lansată cu ocaziunea introducerii matriculelor civile zice: „biserica mea nu o tem, o las în grija lui Dumnezeu; imi tem nașunea, care nu are promisiunea eternității; deci acțiunea noastră să fie condusă de destinele naționale!“

În acest caz, aceeași biserică, care ni-a dat pe Klein, Șincal și Petru Maior, ar ajunge — din paladiul, refugiul și deșteptătorul sentimentului național — instrument pentru șugurarea a aproape jumătate din poporul nostru român din Transilvania și Ungaria, — naționalicește.

Căci în această autonomie, factorii, membrii se recrutează astfel:

„Membrii ei — cităm după cartea dlui Bolcaș — sunt toți arhiepiscopii și epi-

scopii, 18 de rit latin, 4 români și 3 ruși, cu toții 25, — 5 prepoșiți și abazi beneficii; apoi 37 trimiși ai clerului și 134 ai mirenilor, cu totul 201, — din aceștia sunt români: episcopi 4, deputați preoțești, deputați mireni 17, cu totul 27, adecă 27 Români față de 147 neromâni, căci „vota numerantur, non ponderantur“.

„Adunarea regnicolară“, numită așa, astfel constituită, va ave dreptul direcționării învășământului, va dispune de agendele protopresbiterale, va ave amestec până și în parohie... Și sub astfel de auspicii unde ar ajunge biserica română unită, — ne îngrozim s'o spunem, unde credincioșii săi? Această chestiune în această ordine de idei e tratată în broșura dlui Bolcaș, fin al bisericești unite, în mod competent.

În fața acestor stări de lucruri, se întrebă autorul, care este datoria bisericești române unite?

Răspunsul firesc este: să se opună, să reziste. Cări vor fi însă armele sale de luptă?

Vor fi, în întâiul rând, drepturile câștigate și garantate de coroană și papalitate, ear' în al doilea rând colaborarea solidară a autorităților bisericești române unite, alături cu poporul credincios, într'u apărarea situației actuale și menținerii ei.

Se pune întrebarea, vor fi destul de eficiente aceste arme?

Intru-ce privește drepturile garantate prin bulele papale, acestea pot fi desființate prin alte noi ordonațiuni ale curiei române, care nu poate vedea decât cu ochi buni o autonomie catolică în Ungaria, un nou șogovernament al bisericești „universale“ centraliste-romane.

Printr'aceasta fiind a se decreta nimicirea autonomiei bisericești române unite, contopirea acesteia cu cea papistașă, — prelații acelei bisericești datorți sunt, să procedeze energetic, însușindu-și hotărârea expusă în Memorialul rom. gr.-cat. dela 1897: „ori-ce concluse și deciziuni ale congresului roman-catolic regnicolar sau ale ierarhiei roman-catolice din Ungaria și Transilvania le considerăm ca nule și ca neexistente pentru provincia Mitropoliei greco-catolice de Alba-Iulia cu episcopiiile sale sufragane, și întreg clerul și poporul greco-catolic“; — și datorți sunt prelații uniți să țină morții la litera manifestului unirei dela 7 Octomvrie 1698: „Însă în acest chip ne unim și ne mărturisim a fi mădularii sfintei catolicești bisericești a Romei, cum pe noi și rămășițele noastre din obiceiul bisericești noastre a rădăritului să nu ne clătească“.

ave un antagonism față de rinduiala epar-

Forțe regretabil. Consistorul e dator ca, după ce odată

In ultimul moment aflăm, că cele două

Răspuns la întimpinare.

In N-rul din 10 Faur al „Tr. Pop.”

O să-1 arăt acum dlui, că lucrurile ace-

(16 sz. 1901) Bpest, 1901 februar 27.

Ghidu Titus urnak Helyben.

Kérdésére válaszolva tudatom, hogy

Tisztelettel: Tahy Endre, főtitkár.

Deci nu cred, că dl Alexa va mai avé

Apoi mai vorbește și d-lui despre ca-

Eu așa știu, că unui stipendiat de-al

Majestatea Sa, prea bunul nostru mo-

Cel dintâiu lucru deci, cea mai pu-

Va fi acesta și un moment de înălțare

dor am așteptat noi această capelă și cu

li spun că companiști n'am în această

De alt-fel declar, că nu mai stau de

Dixi et salvavi animam meam.

Titus Ghidiu, medicinist.

Noutati

Arad, 2 Martie n. 1901.

Școala de fete cu internat din Arad.

Dragoste mare! După-ce în nouile

In numărul din urmă al ziarului său

Eată cum începe :

„Mult stimatul organ „Drapelul” cu

Și fiind-că, între alte argumente, dl

In fața unui rezultat fatal pentru bi-

„Situatia momentului ne impune o

Intâiu : să împedecăm contopirea biso-

Cartea d-lui Boleas e scrisă cu price-

Și să nu se uite, o repetim, că noua

Vezi asta-i chiverniseală — la „pa-

Branște următoarea obiectivă invitare la

„Este adevărat, că deputații noștri, a-

„Și tocmai pentru aceea trebuie să trim-

„Avem noi câți-va bărbați de aceștia,

In cercurile înalte politice din Buda-

Nemaghiarii în Ungaria. „Nemes Pe-

Așa povestește ziarul „patriotic” de-

A cincina serată literară în Blaj. Azi,

Tinăr distins. Din Cluj ni-se scrie :

O revistă politică franceză filo-română.

Sărăcie cu elucuri. Eată o nouă pildă de

Și să nu se uite, o repetim, că noua

Vezi asta-i chiverniseală — la „pa-

Câte-odată și coroana e neplăcută

mai la stăruința îndelungată a regelui E-

„Avea lui Rothschild, regele evreilor.

Venitul pe an (cu trei la sută) e de

Pe zi e de : 833.000 franci.

Pe oră e de : 69.416 franci 66 b.

Pe minut : 1.166 fr. 94 b.

Pe secundă : 19 fr. 28 b.

Și aceasta e numai averea lui Roth-

Să ne mai mirăm oare de atotpu-

Privind aceste cifre, ne putem da so-

Ar fi interesant să putem cunoaște și

Cu privilegiul apropierei timpului de

„Vatra părăsită” de Ioan Slavici.

ULTIME ȘTIRI. Nou scandal în Reichsrath.

La propunerea deputatului Cingr

Nouă învingere a Burilor.

Editor. Aurel Popovici Barcianu.

ECONOMIE.

Reprivire economică de peste săptămână.

Cereale (bucate.)

După bursa din Budapesta

In urma timpului friguros și cu zămari anunțate din toate părțile, chiar și din străinătate, consumenții de cereale s'au mărginit numai pe lângă acoperirea trebuințelor lor stricte, astfel și prețurile cerealelor au rămas în parte neschimbate. Schimbările de peste săptămână au fost deci următoarele:

Grâul: slab cercetat, s'a vândut cu Cor. 7.49—7.52

Săcara: d'asemeni, s'a vândut cu Cor. 7.22—7.80

Orzul: ceva mai bine cercetat, s'a vândut cu Cor. 6.15—6.50

Ovăzul: slab cercetat, s'a vândut cu Cor. 6.—6.65 după calitate

Ouzurucul: s'a vândut cu Cor. 5.30—5.40 per 50 kilograme.

Făina

Nr.	0	1	2	3
Cor.	24.80	23.80	22.60	21.80
Nr.	4	5	6	7
Cor.	21.40	20.40	19.10	18.10

Făină roșie
tărite:

Nr.	0	1	II	II/B	III
Cor.	24.—	23.60	23.20	19.20	17.40

per 100 de kilograme.

Păștioase

Fasole: Cor. 8.25—9.—
Mazăre: „ 10.50—12.50
Linte: „ 10.—15.—
după calitate.
Semënța de cânepă: 9.50—10.—
Macul: „ 22.—25.—
Hiriged: Cor. 5.—5.75
per 50 de kilograme.

Unsoare de porc, sis'ându-se fabricațiunile de salamă, a fost slab cercetată și s'a vândut cu prețuri mai scăzute la Cor. 54.50—55.— per 50 kilogr.

Slămina: Cor. 47—48

Semințe:

Trifoiu roșu: din anul 1900 Cor. 51. 60.—
Lupină: „ 40.—48.—
Mohor: 7.50—7.75

Prețul dela 30 Februarie n.

Din Arad.

Grâul cel mai bun cor. 7.64—7.65
Cucurz 5.28—5.25
Săcară „ 7.28—7.29
Orz 5.50—5.60
Ovăz 6.29—6.30

In atențiunea domnilor învățători români. Aducem la cunoștința domnilor învățători de la școlile populare, că a eșit de sub tipar Geografia comitatului Arad, de învățătorul Damaschin Medre, — ca manual cu mai multe cărți geografice. Intocmit pentru clasele III. IV. ale școlilor populare, și aprobate de Ven. Consistor aradan.

Se poate procura de la Administrațiunea „Tribunei Poporului“ din Arad. Prețul 35 cr. plus 5 cr. porto postal.

Semințele MAUTHNER
cunoscute în toată lumea poartă pe fiecare pachet numele seminței MAUTHNER

Semințele fără de eticheta cu numele MAUTHNER sunt a se respinge chiar și dacă s'ar vinde sub firma aceasta.

Mai bune și mai de încrezut nu există semințe pentru **economie** și **grădină** ca și cele ce se furnizează de 27 ani dela firma

EDMUND MAUTHNER,

prăvălie de semințe și liferant al curții ces. și reg. în Budapesta.

Comptuarul și) VII. Strada Rottenbiller 33
Magazinul) stațiunea tranvaiului electric.

Localul de vânzare) VI. Strada Andrassy 23.
vis-à-vis cu opera reg.

Catalogul principal de 226 pagine la cerere 572 2—10 se trimite gratis și franco.

Resultat minunat!

Absint	Alaș
Anisete	Nuel
Benedictin	Cafea
Chatreuse	Maraschino
Caracao	Portocale
Rum	Vanille

Nu e mai dulce!
ca lichorul de casă, pe care fiecare damă în mod ușor îl poate prepara.
Prețul unei sticlute e 60 fleri.
care e deajuns la prepararea unui litru de lichor fin.
Vojtek și Weisz
prăvălie de drugherie și parfumerie în
ARAD.

Mulțumire generală!

373 2—10

„Nădlăcana“

institut de credit și economii, societate pe acții în **NĂDLAC** (Nagylak) comitatul Cienadului.

Fondată la 1897 cu un capital social de 100.000 coroane în 1000 bucăți acții à 100 coroane.

Acordă: credite personale pe cambii, credite pe cambii cu acoperire ipotecară; credite pe obligațiuni cu cavenți și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear deponenții primesc după banii depuși 5% interese.

570 —2

Dirrecțiunea.

„Mureșanul“

institut de credit și economii, societate pe acții în **MARIA-RADNA.**

Fundat și deschis în 15 Noemvrie 1897.

Capital social fl. 40.000, în 400 acții de fl. 100.

Acordă: credite personale pe cambii; credite pe cambii cu acoperire ipotecară; credite pe obligațiuni cu cavenți până la fl. 50; și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri de bani spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear' deponenții primesc după banii depuși până la 1000 5% de la 1000 în sus 6% interese.

569 —2

Dirrecțiunea.